Waarderweg 33B-10 haarlem, postbus 2016 2002 la haarlem, **t** 023 5319141, **e** info@iprnormag.nl.

Toelichting Optimalisatie Milieuparken Westelijke Mijnstreek

18 september 2024

Robert Schouten

Strategie Beleid Organisatie

© IPR Normag

Agenda

1. Opening
2. Opdracht en aanpak
3. Kenschets huidige situatie
4. Toekomstperspectief
5. Doorkijk naar ‘type milieuparken’
6. Scenario’s
7. Vervolgproces

© IPR Normag

Aanleiding
1.Opdracht en aanpak

Context

- De vijf milieuparken in de Westelijke Mijnstreek-gemeenten zijn verouderd en moeten worden geoptimaliseerd om aan de wettelijke regelgeving te kunnen voldoen.
- De huidige problematiek op de milieustraten (reparaties, regelgeving, ruimtegebrek, etc.) wordt momenteel niet of nauwelijks structureel aangepakt omdat de toekomst van de milieuparken onduidelijk is en omdat dit investeringen vergt.

Kaderstelling

- De gemeenteraden van Beek, Sittard-Geleen en Stein hebben medio 2022 het uitvoeringsplan “Van Afval Naar Grondstof 2022-2025” vastgesteld. Onderdeel hiervan is het optimaliseren van de milieuparken:
  - Maatregel #10: opstellen plan van aanpak optimalisatie milieuparken
  - Maatregel #11: uitvoering plan van aanpak optimalisatie milieuparken
- Gemeente Echt-Susteren neemt ook deel: als gebruiker milieuparken in Sittard-Geleen en als aandeelhouder RWM.

© IPR Normag

Opdracht
1. Opdracht en aanpak

Doel is het ‘toekomstbestendig maken van de milieuparken’

- Scenario-onderzoek: inhoudelijk uitwerken van toekomstbestendige scenario’s
- Locatie-onderzoek: inventariseren en beoordelen van beschikbare locaties
- Onafhankelijke procesbegeleiding en het actief betrekken van stakeholders

Uitgangspunten in aanpak

- Objectieve besluitvorming: op basis van duidelijke criteria
- Scenario’s (max. 4) zijn afgestemd op geschiktheid locaties
- Uitwerking scenario’s op hoofdlijnen: gericht op functionaliteit
- Technische uitwerking (ontwerp) en realisatie volgt na besluitvorming

© IPR Normag

Aanpak
1. Opdracht en aanpak

We organiseren participatie…

- Deze raadsinformatiebijeenkomst
- Optioneel: een tour circulair (langs verschillende milieustraten)
- Inwoner enquête
- Dialoogtafel met verschillende stakeholders

© IPR Normag

Totaal beeld

2. Kenschets huidige situatie

- Onderzoek gaat over vijf milieuparken in Beek (1), Sittard-Geleen (3) en Stein (1).
- De milieuparken zijn eigendom van de afzonderlijke gemeenten. RWM voert de exploitatie uit in opdracht van de gemeenten.
- Historisch: “de brenglocaties zijn gericht op het efficiënt weggooien van afval”.

Beoordeling huidige situatie

- Ieder afzonderlijk milieupark binnen de regio kent uitdagingen: achterstallig onderhoud, niet voldoen aan de regelgeving (o.a. ontbreken van een vloeistofdichte vloer), ruimtegebrek, et cetera.
- Verschillende risico’s op het vlak van veiligheid en milieuwetgeving
- Op dit moment komt geen enkel milieupark aan de (minimaal) benodigde 6.500m² voor het realiseren van een toekomstbestendig milieupark.

© IPR Normag

Enkele voorbeelden

2. Kenschets huidige situatie

© IPR Normag

Enkele voorbeelden

2. Kenschets huidige situatie

© IPR Normag

Trends & Impact
3.Toekomstperspectief

Fijnmazige logistiek blijft vereist

- Blijvende behoefte aan (fysieke) logistiek: afgedankte consumptiegoederen moeten worden vervoerd
- Geen ruimte (in de openbare ruimte) voor veel, verschillende te organiseren logistiek
- Duurzame logistiek als basiseis

Belangrijkste trends

- Toename druk op openbare ruimte (demografie)
- Toenemende schaarste grondstoffen (ecologie)
- Logistiek verandert (technologie)
- Groeiende economie en circulaire businessmodellen (economie)
- Toenemende wet- en regelgeving (politiek-juridisch):
- Veranderende consumptiepatronen (sociaal-cultureel)

Producent pakt beperkte verantwoordelijkheid

- Groei in producentenverantwoordelijkheid: vooral financieel en aan achterkant
- Vervaging grens bedrijfsafval en huishoudelijk afval
- Retourlogistiek breidt uit, maar dit blijft beperkt tot een deel van de waardevolle consumptiegoederen
- Meer aandacht voor waarde, maar

Circulaire ketens op kleine en grote schaal

- Meer hoogwaardige recycling-technologie
- Meer differentiatie in grondstofstromen: om te kunnen recyclen en hergebruiken
- Meer waardering consument voor tweedehands goederen

Overheid blijft nodig

- Overheid als regelgever. meer sturing op recycling en hergebruik (o.a. CMP, aanpassing minimumstandaard en grenswaarde)
- **Sterke rol in fijnmazige logistiek en ‘grondstoffenhub’**

© IPR Normag

Toekomstbeeld “Milieustraat”

3. Toekomstperspectief

Meerwaarde ‘milieustraat’

- Rol van overheid in komende 15 jaar blijft relevant (o.a. omdat bedrijfsleven niet de fijnmazige logistiek oppakt).
- Milieustraat wordt ‘grondstoffenhub’ voor grotere stromen (waarop producenten zich niet logistiek kunnen/willen organiseren)
- Vermindering verplichte milieustraat-stromen (meer maatwerk mogelijk; ook aanwijzen commerciële partij).

Kenmerkend

- Meer gastheerschap: om burger te ‘belonen’ voor goed gedrag
- Meer flexibiliteit: differentiatie naar een groter aantal grondstofstromen
- Milieustraat is/wordt een plek waar circulariteit zichtbaar wordt.
- Milieustraat is circulair van opzet: innamestraat (restafval blijft betaald, grondstoffen niet)
- Frequent voorkomende stromen dichter bij huis. Minder frequente stromen: meer centraal in het gebied.

Ook verschillen zichtbaar…

- Er ontstaan verschillende ‘modellen’ van milieustraten…

© IPR Normag

Modellen milieustraten

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

Toename:
- Investering
- Oppervlakte
- Circulariteit

- Kringloopplein	kleine brengvoorziening voor grondstoffen
Milieupark (c.q. Milieustraat)	voor wettelijk verplichte stromen
Recyclepunt	gastheer, vergaande scheiding
Grondstoffencentrum	gastheer + demontage, educatie, reparatie
Circulair Centrum	+ kringloopwinkel
+ Circulair Ambachtscentrum	+ circulair ondernemers, horeca, etc.

© IPR Normag

Kringloopplein

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Alleen 'kofferbak fracties'
- Alleen grondstoffen, geen restafval
- Optioneel: Innamepunt herbruikbare goederen en combinatie met reparatie faciliteit

Voorbeelden: Kringloopplein Nieuw Lekkerland

© IPR Normag

Milieupark (c.q. milieustraat of afvalbrengstation)

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Minimaal wettelijke fracties
- Goede uitstraling
- Goede communicatie
- Simpel (logistiek & indeling)

Voorbeelden: Eindhoven, Nieuwkoop, Nijmegen etc.

© IPR Normag

Recyclepunt

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Gastheerschap
- Vergaande grondstoffen scheiding
- Innamestraat

Voorbeeld: Noordenveld

Optimalisatie milieuparken Westelijke Mijnstreek

© IPR Normag

Grondstoffencentrum

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Gastheerschap
- Vergaande grondstoffen scheiding
- Innamestraat
- **Demontage werkplaats en/of kleine werkplaats op locatie voor reparatie en educatie**

Voorbeelden: Lansingerland (Design), Groot-Ammers, Almere, Roosendaal

Variant: 'Grondstof-service-centrum'

Optimalisatie milieuparken Westelijke Mijnstreek

© IPR Normag

Circulair Centrum

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Gastheerschap
- Vergaande grondstoffen scheiding
- Innamestraat
- Demontagebedrijf (en evt. reparatie)
- **Kringloopwinkel**

Voorbeelden: Oss, *Oldenzaal*, *Schiedam*, Leiden, Goes (Design)

Optimalisatie milieuparken Westelijke Mijnstreek

© IPR Normag

Circulair Ambachts Centrum

4. Doorkijk naar ‘type milieuparken’

- Gastheerschap
- Vergaande grondstoffen scheiding
- Innamestraat
- **Ateliers voor circulaire ondernemers**
- **Reparatie atelier**
- **Horeca**
- **Educatieruimte**
- **Optioneel:** Kringloopwinkel, Demontage-bedrijf

Voorbeelden: Rotterdam (Build), Groningen (Design), Amsterdam (Design), BUCH (Design)

© IPR Normag

Wat is belangrijk?
5. Scenario’s

Ambitieniveau:

- Behoud status quo: alleen veranderen als het moet
- Optrekken naar gemiddelde standaard: voldoen aan stand van de huidige tijd
- Toekomstbestendig: voorbereid zijn op circulaire toekomst

Behoud status quo is niet houdbaar…

© IPR Normag

Wat is belangrijk?
5.Scenario's

- Beoordelingscriteria
  - Service: op locatie en reistijd naar locatie
  - Financiën: investering en jaarlijkse lasten
  - Milieu: potentieel voor circulariteit
  - Randvoorwaarde: beschikbaarheid locatie

Beschrijvend	Toelichting
Comfort gebruikers	Weinig wachten, weinig zoeken, weinig lopen, weinig tillen. In een veilige omgeving.
Bereikbaarheid	De afstand die inwoners moeten rijden, eenvoudige en veilige aanrijroutes, doorstroming bij en op het terrein.
Capaciteit	Oppervlakte terrein, afvalstromen die verwerkt kunnen worden, capaciteit die verwerkt kan worden, ruimte voor groei.
Uitvoerbaarheid	Termijn van realisatie, zekerheid van realisatie, maatschappelijke uitvoerbaarheid, financiële en andere risico's
Efficiency	Schaalvoordelen, functiescheiding, combinatievoordelen.
Duurzaamheid	Hergebruik ter plekke, verwerking circulair, reststroom, mogelijkheden SROI en MVO.
Neveneffecten	Afvaldumping, misbruik locaties.
Samenwerking	Kansen samenwerking maatschappelijke partijen of andere overheden.
Lokale economie	Kansen om lokale ondernemers te betrekken bij de afvalverwerking.

© IPR Normag

Denkrichting scenario’s

5. Scenario’s

Voorbereiding	Bijvoorbeeld
Basis scenario: behoud aantal milieuparken	5 milieustraten (incl. optimalisatie)
Scenario 1. Toekomstbestendig en kosteneffectief	1 grondstoffencentrum, 2 recyclepunten
Scenario 2. Circulair bewust	2 circulair- of grondstoffencentrum en 1 kringloopplein
Scenario 3. Circulair en servicegericht	1 circulair centrum, 1 grondstoffencentrum en 2 kringlooppleinen

Scenario’s toetsen wij ook op beschikbaarheid locaties.

Per scenario zijn ook flankerende maatregelen (zoals een extra haalservice) mee te geven.

© IPR Normag

Vervolgproces

Prognose

• Participatie: enquête en dialoogtafels	tot medio oktober
• Vaststellen visie en kaders	3de week oktober
• Locatieonderzoek	combi met huisvesting RWM
• Uitwerken scenario's en toets aan locaties	begin november
• Analyse en advies	begin januari
• Besluitvorming	2de week januari (start)

Welke stakeholders zijn belangrijk om te benaderen?

Hebben raadsleden interesse in een tour circulair?

Of is er interesse in meer informatie over praktijkvoorbeelden (zonder bezoek)?

© IPR Normag

Dialoog

18 sep. 2024

22

© IPR Normag

Dank voor uw aandacht!

© IPR Normag